

AH-5651

Seat No._____

First Year B. Com. (Non CBCS) Examination

February – 2016

Human Resource Management

(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : (૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ પ્રશ્નો છે.
 (૨) દરેક પ્રશ્નના સરખા ગુણ છે.

૧ માનવ સંસાધન સંચાલન એટલે શું ? તેના લક્ષણો, મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. ૨૦

અથવા

૧ (અ) માનવ સંસાધન આયોજનના લાભાલાભ વર્ણવો. ૧૦
 (બ) કાર્યમૂલ્યાંકનનું મહત્વ સમજાવો. ૧૦

૨ કામદારો અને નિરીક્ષકોને તાલીમ આપવાની વિવિધ પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

૨ (અ) કામદાર ગેરશિસ્તના કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૦
 (બ) તફાવત આપો – સમય વેતન પ્રથા અને કાર્ય વેતન પ્રથા. ૧૦

૩ (અ) મજૂર ગેરહાજરીના કારણો જણાવો. ૧૦
 (બ) કામદાર હેરફેરના કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૩ (અ) આદર્શ વેતન પ્રથાના લક્ષણો જણાવો. ૧૦
 (બ) જુસ્સાને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૧૦

૪ ઔદ્યોગિક ઝડપાની વ્યાખ્યા આપી તેના કારણો, અસરો અને તેના ઉકેલની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

૪ (અ) ઔદ્યોગિક માનસશાખનું મહત્વ સમજાવો. ૧૦
 (બ) ઔદ્યોગિક સંબંધ પર નોંધ લખો. ૧૦

૫	ટૂંકનોંથ લાખો : (કોઈ પણ ચાર)	૨૦
	(૧) સામૂહિક સોદાગરી.	
	(૨) કાર્ય વિશ્લેષણના ફાયદા.	
	(૩) બઢતી.	
	(૪) હેલ્સી વેતન પ્રથા.	
	(૫) સામાજિક સલામતી.	
	(૬) મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ.	
	(૭) ભરતીના પ્રાપ્તિસ્થાનો.	
	(૮) ગુણાંકન.	

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) This question paper carries five questions.
 (2) Each question carries equal marks.

1 What do you mean by Human Resource Management ? **20**
 Explain its characteristics, importance and scope.

OR

1 (a) Describe the merits and demerits of human resource planning. **10**
 (b) Explain importance of Job Evaluation. **10**

2 Discuss various methods of training for workers and **20**
 supervisors.

OR

2 (a) Discuss reasons for personnel indiscipline. **10**
 (b) Give difference - Time wage system and Piece wage system. **10**

3 (a) Give the reasons for Labourer's absence. **10**
 (b) Discuss the causes of Labour turnover. **10**

OR

3 (a) State the characteristics of the Ideal wage system. **10**
 (b) Discuss the factors affecting the morale. **10**

4 Define Industrial disputes and explain its reasons, effects and different methods of solution. 20

OR

**4 (a) Explain importance of Industrial psychology. 10
(b) Write a note on Industrial relation. 10**

5 Write short notes : (Any Four) 20

- (1) Collective Bargaining.**
- (2) Merits of Job analysis.**
- (3) Promotion.**
- (4) Halsey wage plan.**
- (5) Social security.**
- (6) Labour welfare activity.**
- (7) Source of recruitment.**
- (8) Merit rating.**
